

13. 8. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je inteligentní formulář k přípravě návrhů na zápis do veřejného rejstříku opravdu inteligentní?

Téměř každý mladší kolega působící v advokátní kanceláři zabývající se právem společností se dříve či později setkal s návrhem na zápis do veřejného rejstříku. Dnes již duch elektronizace postoupil do té míry, že takový návrh nelze vytvořit jinak než pomocí online aplikace umístěné kdesi na serverech Ministerstva spravedlnosti ČR („ministerstvo“). Cílem tohoto krátkého článku je zamyslet se nad historií, současností a prognózou budoucnosti podávání návrhů na zápis.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Jak to bylo dříve...

S určitou nostalgií vzpomínám na doby svých studentských začátků, kdy bylo pero (či propiska) základním nástrojem při vyplňování návrhů na obchodní rejstřík[1] a chybné písmenko mělo často za následek nutnost začít pěkně od začátku.[2]

První norma upravující speciální formu návrhů na zápis se datuje k 1. červenci 2005, kdy nabyla účinnosti vyhláška č. [250/2005](#) Sb. Touto vyhláškou ministerstvo poprvé stanovilo závazné formuláře k podávání návrhů na zápis včetně seznamu příloh k těmto formulářům[3]. Tato vyhláška byla vydána na základě výslovného zmocnění v § 32 odst. 4 obchodního zákoníku (zákon č. [513/1991](#) Sb.). Do té doby se návrhy na zápis podávaly stejně jako jiná procesní podání určená soudy.

Rok 2005 tedy v tomto smyslu znamenal určitou revoluci, když napříště bylo možné používat pro podávání návrhů na zápis jen předepsané formuláře a rejstříkové řízení se stalo řízením formulářovým. Tyto formuláře vydržely bez větších změn až do konce roku 2012.

Původní vyhláška z roku 2005 byla s účinností k 1. lednu 2012 nahrazena vyhláškou ministerstva č. [414/2011](#) Sb. Tato vyhláška se od původní vyhlášky z roku 2005 lišila v tom, že na rozdíl od vyhlášky z roku 2005 (která stanovila obsah i formu formulářů), se vyhláška z roku 2011 omezila pouze na stanovení obsahu formulářů, aniž by jakkoli řešila jejich formu. Tímto „šalamounským“ řešením se však zákonodárce dostal na tenký led, když na jednu stranu stále existovala zákonná povinnost podat návrh na zápis výlučně na formuláři (viz § 32 odst. 1 tehdejšího obchodního zákoníku), ale zároveň neexistoval žádný závazný předpis, který by onu formu stanovil. Bylo tak na libovůli ministerstva, jakou formu zvolí. Přesahuje možnosti tohoto článku podrobněji analyzovat možnou (ne)zákonost postupu státní moci, nicméně ústavní pořádek České republiky výslovně zakotvuje základní princip fungování státní moci, tedy že státní moc lze uplatňovat pouze způsoby a v případech, které zákon výslovně stanoví.

V praxi pak bylo možné stáhnout příslušné formuláře z internetových stránek ministerstva. Zároveň se původně jeden formulář postupem doby rozdělil bez zjevných důvodů na dvě samostatné části, které se vyplňovaly každá zvlášť a úplný návrh tvořily pouze pohromadě.[4] Tato duplicita se stala předmětem tvrdé kritiky a byla následně odstraněna. V druhé polovině roku 2012 pak k původním formulářům ve formátech PDF a ZFO přibyla první pilotní verze „inteligentního formuláře.“ První verze inteligentního formuláře vykazovala běžné „porodní bolesti“ – občasné výpadky, nefunkčnost návratových kódů a nesprávné údaje u zapsaných osob. Na druhou stranu byl patrný jasný záměr ministerstva eliminovat v návrzích na zápis nejčastější chyby, kterých se podavatelé dopouštěli (návrh nových údajů bez výmazu těch starých, chybějící povinné náležitosti, apod.).

... a jak je to dnes?

V současnosti je právní úprava návrhů na zápis obsažena v (i) zákoně č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob v (ii) § 17 nařízení vlády č. [351/2013](#) Sb., a (iii) prováděcí vyhlášce č. [323/2013](#) Sb.

V §2 prováděcí vyhlášky se k formě návrhů na zápis výslovně uvádí, že ministerstvo uveřejní na svých internetových stránkách formuláře. Potud k zákonem stanovené formě návrhů na zápis.

Zároveň byla od 1. ledna 2014 bez náhrady zrušena možnost vyplňovat návrhy na zápis ve formátu PDF a ZFO a jedinou možností zůstal inteligentní formulář. Od 1. ledna 2014 také oficiálně došlo k přechodu na nový systém inteligentního formuláře, který reagoval na účinnost zákona o veřejných rejstřících a ve vztahu k obchodním korporacím na účinnost zákona č. [90/2012](#) Sb. Po vizuální stránce se inteligentní formulář nijak zásadně nezměnil, ale přibýly do něj nové funkce a upravily se mechanismy fungování. Inteligentní formulář ve značné míře limituje libovůli navrhovatele; se zápisem nové skutečnosti se automaticky vymazává starý zápis, bez vyplnění povinných polí vám systém neumožní formulář uložit ani vytisknout, atd.

Inteligentní formulář zažíval krátkodobé výpadky v červnu 2014 v souvislosti s nezbytností přizpůsobit zakladatelské dokumenty obchodních korporací kogentním ustanovením zákona o obchodních korporacích a provést odpovídající zápisy. Osobně jsem například u některých společností nemohl aplikaci inteligentního formuláře vůbec několik dní spustit; patrně z důvodu přetížení serverů ministerstva.

V poslední době jsem nezaznamenal žádné zásadní problémy a stížností mých kolegů také výrazně ubylo. Svědčí to o snaze administrátorů a programátorů aplikaci dále rozvíjet a optimalizovat.

K inteligentnímu formuláři také přibyla aplikace online zakládání dokumentů do sbírky listin. Uživatel může dopředu vyplnit identifikaci ukládaného dokumentu, která se následně rovnou promítne do sbírky listin. Tento způsob ukládání vyžaduje elektronický podpis.

Co bude dál?

S postupující elektronizací justice by mělo jít ruku v ruce i větší propojování s veřejnými registry. Opakovaně se mi například stalo, že při zápisu nového sídla po mě krajský soud vyžadoval kromě souhlasu vlastníka s umístěním sídla též příslušný list vlastnictví, ačkoli je tato informace snadno zjistitelná z katastru nemovitostí a zákon o veřejných rejstřících s propojením veřejných registrů výslovně počítá.

Dále by určitě bylo vhodné systematizovat přílohy k návrhu na zápis, tedy dokumenty, jimiž se dokládají zapisované skutečnosti. Vyhláška z roku 2005 (viz výše) výčet těchto příloh obsahovala, nicméně do navazující vyhlášky z roku 2011 se výčet příloh již nedostal. V praxi jsem se setkal se značnou nejednotností v přístupu k povinným přílohám v závislosti na konkrétním rejstříkovém

soudu a konkrétním vyšším soudním úředníkovi. Některé požadované dokumenty postrádají jakoukoli bližší souvislost se zapisovanými skutečnostmi a jedná se spíše o zbytečnou rigiditu.[5]

Aby tento článek nevyzněl negativně; inteligentní formulář jako myšlenku jednotného postupu v rejstříkových věcech velmi kvituji, jedná se o dobré řešení s fungujícím provedením a na poměry české justice se jedná vpravdě o řešení, které se dá nazvat „inteligentní“.

Mgr. Tomáš Kessler,
advokát

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

[1] Pro účely tohoto článku se omezím pouze na problematiku obchodního rejstříku, ačkoli pojem veřejných rejstříků je širší (k tomu blíže viz zákon č 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob).

[2] Pravda, není to zase tak závratná historie, ale to jen dokládá, jak se digitální svět posouvá mílovými kroky vpřed.

[3] Oním „mystickým“ seznamem příloh k formulářům návrhů na zápis se ostatně většina vyšších soudních úředníků na krajských soudech zabývajících se rejstříkovou agendou řídí dodnes.

[4] Jen pro zajímavost se jednalo o procesní formulář (tj. samotný návrh) a předmětný formulář (tj. navrhované změny).

[5] Například čestné prohlášení člena statutárního orgánu podle § 153 občanského zákoníku s úředně ověřeným podpisem.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)